

T.C.
ŞEREFLİKOÇHİSAR KAYMAKAMLIĞI
Şereflikoçhisar Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü

SINIFINDA KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİSİ OLAN ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİ İLE OLMAYAN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN
KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNE KARŞI TUTUMLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI
(Şereflikoçhisar Örneği)

Emrah SARAÇ
Deniz KOÇAK
Hakan KARATAYLI
Sadık Rıdvan YAŞAR

ARAŞTIRMA

Aralık, 2019

GİRİŞ

Özel eğitim; özel eğitime gereksinim duyan bireylerin gelişmelerine yardım etmek, eğitim ihtiyaçlarını karşılamak, yetersizlikleri engele dönüştürmeyi önlemek, bağımsız ve üretici bireyler yetiştirmek amacı ile özel yetiştirilmiş personel, engel gruplarına özel hazırlanmış eğitim programları ve yöntemleri ile uygun ortamlarda gerçekleştirilen eğitimidir (Pegem Akademi, 2017).

Özel eğitime gereksinimi olan çocuklar kavramı, bedensel özellikleri ve/veya öğrenme yetenekleri normalden farklılaşan çocuklar için kullanılmaktadır.(Gündüz, M. ve Akın, A. (2015). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 9)

Özel gereksinimli olarak tanımlanan bireylerin bedensel özellikleri veya öğrenme becerileri, bu çocukların eğitiminde bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanmasına gereksinim duyacak kadar farklılık gösterebilmektedir (Eripek, 2005:1-14).

Kaynaştırma eğitimi özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte resmi ve özel, okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır.

Sınıf öğretmenine ve/veya engelli öğrenciye destek özel eğitim hizmetleri sağlanması koşulu ile özel gereksinimli öğrencilerin genel eğitim sınıflarında eğitilmesi şeklinde tanımlanan (Kırcaali-İftar, 1992) kaynaştırma kavramının temelinde özel gereksinimli öğrencilerin: (1) ailedeki diğer kardeşleri ve akranlarıyla aynı okula gitmeleri, (2) aynı yaştaki akranlarıyla aynı sınıfta bulunmaları, (3) öğrenciye ve/veya öğretmene gereksinim duydukları destek özel eğitim hizmetlerinin sağlanması (York ve Tundidor, 1995) yer almaktadır. Buna göre kaynaştırma, özel gereksinimli öğrencilerin hiçbir özel eğitim desteği olmadan aynı yaştaki akranlarıyla yalnızca aynı sınıf ortamında, birlikte eğitilmeleri demek değildir. Tam tersine, genel eğitim sınıfında bulunan özel gereksinimli öğrencilerin eğitimlerinin, özel eğitim desteği ile birlikte sürdürülmesidir (Kargin, 2004).

Kaynaştırma, "Gerektiğinde özel gereksinimli öğrenciye ve/veya sınıf öğretmenine destek özel eğitim hizmetleri sağlanması koşulu ile, özel gerek sınımlı öğrencinin normal eğitim ortamında eğitilmesidir" (Kırcaali-İftar, 1992,s 45) şeklinde tanımlanmaktadır.

Kaynaştırma eğitimi Sebba ve Sachdev (1997) tarafından "bir eğitim kurumunun birey olarak tüm öğrencilerine eşitlik ve fırsat tanıyabilmek için mevcut müfredat organizasyonunu ve araç gereçlerini yeniden yapılandırarak yanıtlama süreci" olarak tanımlanmıştır (akt. Frederickson ve Cline, 2002, 66). Bu tanımdan hareketle eşit ve doğal ortamında eğitim alabilme hakkının çocuğa sağlanabilmesi anlamına gelmektedir. Bunun da temelinde yatan unsur, çocuğun sosyal gelişimini yaşlılarıyla birlikte doğal ve normal sınıf ortamına en yakın atmosferde tamamlayabilmesidir.

Kaynaştırma yoluyla verilen eğitimin amacı, kaynaştırma öğrencisinin ilgi ve yeteneklerini en iyi şekilde kullanmasını sağlamak, toplumda daha rahat yaşamasını sağlamaktır.

Kaynaştırma uygulamalarının başarıya ulaşmasında en önemli faktörlerden birside normal gelişim gösteren öğrencilerin özel gereksinimli öğrencileri sosyal olarak kabul etmeleridir. Sosyal kabul, özel gereksinimli öğrencilerin sosyalleşmesinde önemli bir etkidir. Bu sebeple bu araştırmada sınıfında kaynaştırma öğrencisi olan normal eğitim gören bir öğrenciyle

sınıfında kaynaştırma öğrencisi olmayan normal eğitim gören diğer bir öğrencinin kaynaştırma öğrencilerine karşı yaklaşımları incelenmiştir.

ARASTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı ortaokul düzeyinde eğitim görüp sınıfında kaynaştırma öğrencisi olan ve yine ortaokul düzeyinde eğitim görüp sınıfında kaynaştırma öğrencisi olmayan çocukların kaynaştırma eğitimi alan arkadaşlarına karşı tutumları arasında fark olup olmadığını; fark varsa bu farkın ne olduğunun araştırılmasıdır.

ARASTIRMANIN ÖNEMİ

Ülkemizde ilkököl, ortaokul ve lise düzeyinde sıkça kaynaştırma uygulamalarına rastlanmaktadır. Aynı sınıfta eğitim gören kaynaştırma öğrencileri ve diğer öğrenciler akademik, sosyal ve duygusal olarak sürekli birbirleriyle etkileşim halindedirler. Ancak kaynaştırma öğrencileriyle aynı sınıfta eğitim görmeyen diğer öğrencilerde ise bu etkileşim sadece ders dışı zamanlarla sınırlıdır. Bu sebeple kaynaştırma öğrencileriyle aynı sınıflarda eğitim gören öğrencilerin kaynaştırma öğrencilerine tutumları ile aynı sınıfta eğitim görmeyen öğrencilerin tutumları arasında fark olup olmadığını belirlemesi, varsa bu farkın ne yönde olduğunun ortaya konulması açısından bu araştırma önemlidir.

ARASTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma 2019-2020 eğitim öğretim yılında Ankara'nın Şereflikoçhisar ilçesindeki ortaokuldaki 5-6-7-8. Sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.

TANIMLAR

Kaynaştırma Eğitimi: Kaynaştırma eğitimi, özel eğitim gerektiren bireylerin diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını sağlamak ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmek için geliştirilmiş eğitim ortamları olarak tanımlanmaktadır (M.E.B, 2006; KHK/573).

Tutum: Tutum, bireye atfedilen ve onun psikolojik bir obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir (Smith, 1968 Akt. Kağıtçıbaşı, 1985)

Özel Eğitim: Özel eğitim, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri, bu bireylerin tüm gelişim aşamalarındaki özellikleri ile akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerine dayalı olarak uygun ortamlarda sürdürülen eğitime denir (M.E.B, 2006; KHK/573).

YÖNTEM

Araştırma Modeli:

Bu araştırma tarama modellerinden ilişkisel tarama modelindedir.

Evren ve Örneklem:

Bu araştırmanın evrenini Şereflikoçhisar ilçesinde örgün eğitime devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Bu evren içerisinde 102 erkek, 104 kız olmak üzere 206 (n=206) öğrenci random yöntemiyle seçilerek örneklem elde edilmiştir.

Veri Toplama Araçları:

Bu çalışmada örneklem grubundan veri toplamak için oluşturulan 20 maddelik bir anket (EK-1) kullanılmıştır.

Uygulama:

Evren grubu içerisinde sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan 113, sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayan 93 öğrenci random yöntemiyle seçilerek önce kaynaştırma öğrencisinin tanımlı öğrencilerin yaş düzeyine uygun olarak yapılmış ve araştırma hakkında bilgi verilerek soruları kendi düşüncelerine göre cevaplamaları istenmiştir. Sonuçlar SPSS programında analiz edilerek değerlendirme yapılmıştır.

BULGULAR

1. “Kaynaştırma öğrencisi olan biri ile arkadaşlık kurmak istemem.”

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
l	24,070	,000	2,455	204	,015	,14178	,05775	,02793	,25564
	Equal variances assumed								
	Equal variances not assumed		2,402	174,221	,017	,14178	,05902	,02530	,25826

Group Statistics

SınıftaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
l var	113	1,8407	,36758	,03458
yok	93	1,6989	,46121	,04783

SınıftaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu * l Crosstabulation

			l		Total
			katılıyorum	katılmıyorum	
SınıftaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu	var	Count	18	95	113
		% within l	39,1%	59,4%	54,9%
	yok	Count	28	65	93
		% within l	60,9%	40,6%	45,1%
Total	Count	46	160	206	
	% within l	100,0%	100,0%	100,0%	

*Sınıfında kaynaştırma öğrencisi olan grup olmayan gruba göre daha fazla bir oranda kaynaştırma öğrencisi olan biriyle arkadaşlık kurmayı istemişlerdir.

2. “Kaynaştırma öğrencisi olan biri ile aynı sınıfta bulunmak istemem.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
II	Equal variances assumed	4,772	,030	1,101	204	,272	,06528	,05930	-,05165	,18220
	Equal variances not assumed			1,090	188,003	,277	,06528	,05987	-,05282	,18337

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

3. “Kaynaştırma öğrencisi olan birinin sınıfımıza gelmesini isterim.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
III	Equal variances assumed	15,783	,000	1,933	204	,055	,12123	,06271	-,00240	,24486
	Equal variances not assumed			1,959	203,338	,051	,12123	,06187	-,00076	,24321

4. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın ortak bir projede yer almak isterim.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
IV	Equal variances assumed	13,955	,000	2,496	204	,013	,17109	,06856	,03592	,30626
	Equal variances not assumed			2,510	200,177	,013	,17109	,06817	,03666	,30552

Group Statistics

Sınıfında Kaynaştırma Öğrencisi Olma Durumu		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
IV	var	113	1,5044	,50221	,04724
	yok	93	1,3333	,47396	,04915

SınıfındaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu * IV Crosstabulation

			IV		Total
			katılıyorum	katılmıyorum	
SınıfındaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu	var	Count	56	57	113
		% within IV	47,5%	64,8%	54,9%
	yok	Count	62	31	93
		% within IV	52,5%	35,2%	45,1%
Total	Count	118	88	206	
	% within IV	100,0%	100,0%	100,0%	

*Sınıfında kaynaştırma öğrencisi olmayan grup olan gruba göre daha fazla oranda kaynaştırma öğrencisiyle ortak projede yer almayı istemişlerdir.

5. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşına ödevlerinde yardım etmem.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
V	Equal variances assumed	,367	,545	,303	204	,762	,01656	,05456	-,09101	,12413
	Equal variances not assumed			,302	193,642	,763	,01656	,05475	-,09142	,12453

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

6. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın başarısız olduğu konu ve derslerde ona yardım ederim.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
VI	Equal variances assumed	1,039	,309	,507	204	,613	,02645	,05220	-,07646	,12937
	Equal variances not assumed			,510	200,512	,611	,02645	,05187	-,07583	,12874

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

7. “Benden daha başarılı olan kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın derslerle ilgili yardım alırım.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
VII	Equal variances assumed	19,151	,000	2,120	204	,035	,13198	,06226	,00923	,25474
	Equal variances not assumed			2,152	203,703	,033	,13198	,06132	,01108	,25288

Group Statistics

SınıfındaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
VII var	113	1,3363	,47454	,04464
yok	93	1,2043	,40538	,04204

SınıfındaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu ^ VII Crosstabulation

			VII		Total
			katılıyorum	katılmıyorum	
SınıfındaKaynaştırmaÖğrencisiOlmaDurumu	var	Count	75	38	113
		% within VII	50,3%	66,7%	54,9%
	yok	Count	74	19	93
		% within VII	49,7%	33,3%	45,1%
Total		Count	149	57	206
		% within VII	100,0%	100,0%	100,0%

*Kaynaştırma öğrencisinden derslerle ilgi yardım alırım maddesine sınıfında kaynaştırma öğrencisi olmayan grup diğer gruba oranla daha fazla olumlu yanıt vermiştir.

8. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın yaptığı hataları görmezden gelirim.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
VIII	Equal variances assumed	4,180	,042	-1,784	204	,076	-,12427	,06964	-,26159	,01304
	Equal variances not assumed			-1,788	197,820	,075	-,12427	,06951	-,26135	,01280

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

9. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımınla sınırlarımı paylaşıyorum.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
IX	Equal variances assumed	1,866	,173	,719	204	,473	,04958	,06892	-,08631	,18546
	Equal variances not assumed			,718	194,873	,474	,04958	,06906	-,08662	,18577

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

10. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın günlük konuları (futbol,dizi vb.) konuşabilirim.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
X	Equal variances assumed	4,772	,030	-1,101	204	,272	-,06528	,05930	-,18220	,05165
	Equal variances not assumed			-1,090	188,003	,277	-,06528	,05987	-,18337	,05282

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

11. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın gerektiğinde yemeğimi paylaşıyorum.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XI	Equal variances assumed	12,341	,001	-1,754	204	,081	-,09687	,05524	-,20578	,01204
	Equal variances not assumed			-1,722	178,420	,087	-,09687	,05625	-,20788	,01414

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

12. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın kalem,silgi vb. eşyalarını kullanırken izin almama gerek yoktur.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XII	Equal variances assumed	12,458	,001	1,755	204	,081	,09306	,05303	-,01150	,19762
	Equal variances not assumed			1,720	176,120	,087	,09306	,05411	-,01373	,19985

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

13. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın aynı sırada oturmak isterim.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XIII	Equal variances assumed	,090	,764	1,541	204	,125	,10781	,06994	-,03009	,24571
	Equal variances not assumed			1,542	196,545	,125	,10781	,06993	-,03010	,24572

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

14. “Oyun oynarken kaynaştırma öğrencisi olan bir arkadaşımın aynı takımda olmak istemem.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XIV	Equal variances assumed	4,371	,038	-1,030	204	,304	-,06433	,06243	-,18742	,05877
	Equal variances not assumed			-1,038	201,070	,301	-,06433	,06198	-,18653	,05788

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Independent Samples Test

Cinsiyet Tablosu		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XIV	Equal variances assumed	21,101	,000	-2,296	204	,023	-,14121	,06151	-,26250	-,01993
	Equal variances not assumed			-2,292	197,212	,023	-,14121	,06161	-,26272	-,01971

cinsiyet * XIV Crosstabulation

		XIV		Total	
		katılıyorum	katılmıyorum		
cinsiyet	erkek	Count	35	67	102
		% within XIV	62,5%	44,7%	49,5%
	kız	Count	21	83	104
		% within XIV	37,5%	55,3%	50,5%
Total		Count	56	150	206
		% within XIV	100,0%	100,0%	100,0%

*Cinsiyet tablosuna bakıldığında anlamlı bir fark olduğu ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kaynaştırma öğrencisi arkadaşlarıyla aynı takımda olmayı daha çok istedikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

15. “Eşli oyun oynarken kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın benimle eş olmasını istemem.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XV	Equal variances assumed	14,867	,000	-1,883	204	,061	-,11933	,06337	-,24428	,00563
	Equal variances not assumed			-1,906	203,053	,058	-,11933	,06260	-,24275	,00409

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

16. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın dalga geçirim.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XVI	Equal variances assumed	5,660	,018	1,181	204	,239	,04558	,03858	-,03049	,12165
	Equal variances not assumed			1,153	171,441	,250	,04558	,03952	-,03243	,12359

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Independent Samples Test

Cinsiyet Tablosu		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XVI	Equal variances assumed	24,179	,000	-2,340	204	,020	-,08899	,03803	-,16396	-,01402
	Equal variances not assumed			-2,329	160,840	,021	-,08899	,03821	-,16445	-,01353

cinsiyet * XVI Crosstabulation

			XVI		Total
			katılıyorum	katılmıyorum	
cinsiyet	erkek	Count	13	89	102
		% within XVI	76,5%	47,1%	49,5%
	kız	Count	4	100	104
		% within XVI	23,5%	52,9%	50,5%
Total		Count	17	189	206
		% within XVI	100,0%	100,0%	100,0%

*Cinsiyet tablosuna bakıldığında anlamlı bir fark bulunmuş ve erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre kaynaştırma öğrencisi arkadaşlarıyla daha fazla bir oranda dalga geçme davranışı gösterdiği ortaya çıkmıştır.

17. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın yardımını kabul etmem”.

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XVII	Equal variances assumed	37,021	,000	2,931	204	,004	,14997	,05116	,04909	,25084
	Equal variances not assumed			2,830	157,701	,005	,14997	,05299	,04531	,25463

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

18. “Öğretmenimin kaynaştırma öğrencisi ile daha çok ilgilenmesi bizim eğitimimizi olumsuz etkiler.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XVIII	Equal variances assumed	,292	,590	-,269	204	,788	-,01751	,06510	-,14586	,11084
	Equal variances not assumed			-,269	197,494	,788	-,01751	,06500	-,14570	,11068

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

19. “Öğretmenimin kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımı sevmesini istemem.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XIX	Equal variances assumed	37,021	,000	2,931	204	,004	,14997	,05116	,04909	,25084
	Equal variances not assumed			2,830	157,701	,005	,14997	,05299	,04531	,25463

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

20. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın diğer sınıftaki öğrencilerin dalga geçmesine engel olurum.”

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
XX	Equal variances assumed	7,760	,006	-1,395	204	,165	-,07727	,05539	-,18648	,03194
	Equal variances not assumed			-1,375	182,569	,171	-,07727	,05620	-,18816	,03362

*Gruplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sorulara Verilen Genel Cevapların Analizi:

I

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	46	22,3	22,3	22,3
katılmıyorum	160	77,7	77,7	100,0
Total	206	100,0	100,0	

II

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	48	23,3	23,3	23,3
katılmıyorum	158	76,7	76,7	100,0
Total	206	100,0	100,0	

III

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	148	71,8	71,8	71,8
katılmıyorum	58	28,2	28,2	100,0
Total	206	100,0	100,0	

IV

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	118	57,3	57,3	57,3
katılmıyorum	88	42,7	42,7	100,0
Total	206	100,0	100,0	

V

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	38	18,4	18,4	18,4
katılmıyorum	168	81,6	81,6	100,0
Total	206	100,0	100,0	

VI

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	172	83,5	83,5	83,5
katılmıyorum	34	16,5	16,5	100,0
Total	206	100,0	100,0	

VII

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	149	72,3	72,3	72,3
katılmıyorum	57	27,7	27,7	100,0
Total	206	100,0	100,0	

VIII

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	96	46,6	46,6	46,6
katılmıyorum	110	53,4	53,4	100,0
Total	206	100,0	100,0	

IX

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	83	40,3	40,3	40,3
katılmıyorum	123	59,7	59,7	100,0
Total	206	100,0	100,0	

X

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	158	76,7	76,7	76,7
katılmıyorum	48	23,3	23,3	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XI

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	166	80,6	80,6	80,6
katılmıyorum	40	19,4	19,4	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XII

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	36	17,5	17,5	17,5
katılmıyorum	170	82,5	82,5	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XIII

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	103	50,0	50,0	50,0
katılmıyorum	103	50,0	50,0	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XIV

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	56	27,2	27,2	27,2
katılmıyorum	150	72,8	72,8	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XV

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	60	29,1	29,1	29,1
katılmıyorum	146	70,9	70,9	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XVI

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	17	8,3	8,3	8,3
katılmıyorum	189	91,7	91,7	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XVII

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	34	16,5	16,5	16,5
katılmıyorum	172	83,5	83,5	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XVIII

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	64	31,1	31,1	31,1
katılmıyorum	142	68,9	68,9	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XIX

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	34	16,5	16,5	16,5
katılmıyorum	172	83,5	83,5	100,0
Total	206	100,0	100,0	

XX

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid katılıyor	166	80,6	80,6	80,6
katılmıyorum	40	19,4	19,4	100,0
Total	206	100,0	100,0	

SONUC ve TARTIŞMA

Araştırmaya 102 erkek, 104 kız olmak üzere toplam 206 öğrenci katılmış olup, bunlardan 113 tanesi sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayanlardan, 93 tanesi sınıfta kaynaştırma öğrencisi olanlardan random yöntemiyle seçilmiştir. Sonuçlar analiz edildiğinde sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan ile sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayan iki grubun kaynaştırma öğrencilerine karşı olan tutumlarının karşılaştırılması sonucunda 3 maddede anlamlı bir fark bulunmuş, 17 maddede ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

“Kaynaştırma öğrencisi olan biri ile arkadaşlık kurmak istemem.” maddesine, sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan grup olmayan gruba göre daha fazla bir oranda kaynaştırma öğrencisi olan biriyle arkadaşlık kurmak isterim cevabını vermişlerdir.

Bu durum sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayan öğrencilerin sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan öğrencilere oranla daha az düzeyde kaynaştırma öğrencileriyle arkadaşlık kurmak istediği şeklinde yorumlanabilir. Bundan dolayı bu durumun sebeplerinin araştırılması gerekmektedir.

“Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın ortak bir projede yer almak isterim.” maddesine sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayan grup olan gruba göre daha fazla oranda ortak projede yer almak istediğini belirtmişlerdir.

“Benden daha başarılı olan kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın derslerle ilgili yardım alırım.” maddesine sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayan grup diğer gruba oranla daha fazla olumlu yanıt vermiştir.

I.madde ile anlamlı farklılık bulunan IV. ve VII. maddeler birlikte değerlendirildiğinde sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan öğrenciler kaynaştırma öğrencisiyle sosyal anlamda yakınlık kurmak isterlerken, akademik durum söz konusu olduğunda kaynaştırma öğrencileriyle akademik anlamda beraber çalışmaya olumlu bakmamaktadırlar.

Araştırmanın 17 maddesinde iki grup arasında kaynaştırma öğrencilerine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. **Bu durum kaynaştırma öğrencileriyle diğer öğrenciler arasında tutumları etkileyecek düzeyde bir etkileşimin olmadığı yönünde de yorumlanabilir.**

Araştırmanın maddeleri cinsiyete göre gruplanarak incelendiğinde XIV. ve XVI. maddelerde anlamlı bir fark ortaya çıktığı görülmüştür. “Oyun oynarken kaynaştırma öğrencisi olan bir arkadaşımın aynı takımda olmak istemem.” maddesine katılıyorum diyenlerin %62.5’i erkek (N=35), %37.5’i (N=21) kız öğrencilerdir. “Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın dalga geçerim.” maddesine katılmıyorum diyenlerin %52.9’u kız (N=100), %47.1’i erkek (N=89) öğrencilerdir. Bu iki maddenin sonuçları beraber değerlendirildiğinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşlarına daha duyarlı bir tutum sergiledikleri ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER

1. “Kaynaştırma öğrencisi olan biriyle arkadaşlık kurmak istemem.” Maddesine sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayan grubun daha fazla olumsuz cevap vermesinin nedenleri araştırılabilir.
2. Sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan grup kaynaştırma öğrencileriyle sosyal anlamda daha fazla bir ilişki kurmak isterken, sınıfta kaynaştırma öğrencisi olmayan grup akademik anlamda daha fazla ilişki kurmayı istemelerinin nedenleri araştırılabilir.
3. Sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan ve olmayan öğrencilerin kaynaştırma öğrencilerine karşı akademik, sosyal ve duygusal tutumlarını karşılaştırmak için kullanılan 20 maddelik anketin sadece 3 maddesinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu durum sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan grup ile olmayan grubun kaynaştırma öğrencilerine tutumları arasında önemli bir fark olmadığını göstergesi olarak yorumlanabilir. Oysa kaynaştırma eğitimin amaçlarından bir tanesi de kaynaştırma öğrencilerinin diğer öğrencilerle etkileşime girmesini ve diğer öğrencilerin özel eğitime gereksinimi olan kişilere karşı tutumlarının olumlu yönde gelişmesini sağlamaktır. Bu sebeple eksikliği gidermek adına kaynaştırma öğrencileriyle diğer öğrencilerin sosyal etkileşimini artırıcı sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikler, aile çalışmaları yapılabilir.

KAYNAKÇA

1. Arslan, E. (2010). Kaynaştırma Uygulamalarına Katılan Engelli Öğrencilerin Sosyal Kabul Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçek Geliřtirme Çalışması, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Burdur
2. Gündüz, M. ve Akın, A. (2015). Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(2), 9
3. Kağıtçıbaşı, Ç. (1985). İnsan ve İnsanlar. Sosyal Psikolojiye Giriş. (6. Baskı). İstanbul.
4. Kargın, T. (2004). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi ,5 (2) 1-13
5. Kırcaalı, İftar G. (1992). Özel Eğitimde Kaynaştırma Eğitim ve Bilim, 16,45 (50)
6. ZH Sart, H Ala, Ö Yazlık, FK Yılmaz.(2004). XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya

EKLER

EK-1

Sevgili öğrenciler; Aşağıdaki sorular ile sizin kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşınızla ilgili görüşlerinizin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Cevaplarınız kesinlikle diğer kişilerle paylaşılmayacaktır. Bu sebeple adınızı yazmayınız . Aşağıdaki soruların doğru cevapları bulunmamaktadır. Bu yüzden size en yakın olan ifadenin karşısına X işareti koyunuz. Vereceğiniz samimi cevaplardan dolayı teşekkür ederiz. .....Şereflikoçhisar RAM		KATILYORUM	KATILMIYORUM
1	Kaynaştırma öğrencisi olan biri ile arkadaşlık kurmak istemem		
2	Kaynaştırma öğrencisi olan biri ile aynı sınıfta bulunmak istemem		
3	Kaynaştırma öğrencisi olan birinin sınıfımıza gelmesini isterim.		
4	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın ortak bir projede yer almak isterim		
5	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın ödevlerinde yardım etmem		
6	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın başarısız olduğu konu ve derslerde ona yardım ederim.		
7	Benden daha başarılı olan kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın derslerle ilgili yardım alırım.		
8	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın yaptığı hataları görmezden gelirim.		
9	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın sırlarını paylaşıyorum.		
10	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın günlük konuları (futbol,dizi vb.) konuşabilirim.		
11	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın gerektiğinde yemeğimi paylaşıyorum.		
12	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın kalem,silgi vb. eşyalarını kullanırken izin almama gerek yoktur.		
13	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın aynı sırada oturmak isterim.		
14	Oyun oynarken kaynaştırma öğrencisi olan bir arkadaşımın aynı takımda olmak istemem.		
15	Eşli oyun oynarken kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın benimle eş olmasını istemem.		
16	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın dalga geçmem.		
17	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın yardımını kabul etmem.		
18	Öğretmenimin kaynaştırma öğrencisi ile daha çok ilgilenmesi bizim eğitimimizi olumsuz etkiler		
19	Öğretmenimin kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın sevmesini istemem.		
20	Kaynaştırma öğrencisi olan arkadaşımın diğer sınıftaki öğrencilerin dalga geçmesine engel olurum.		

ARAŞTIRMA İZİNİ

T.C.
ŞEREFLİKOÇHİSAR KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 68857965-20-E.17576536
Konu : Araştırma Çalışması

19/09/2019

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
ŞEREFLİKOÇHİSAR

İlgi : Şereflikoçhisar Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğünün 18/09/2019 tarih ve 17330574 sayılı yazısı.

İlçemiz Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü ilgi yazısı ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yayınladığı Rehberlik ve Araştırma Merkezi Kılavuzunda yer alan Rehberlik ve araştırma merkezlerince her eğitim-öğretim yılında özel eğitim ve rehberlik alanlarında araştırma yapılır ibaresi gereği; kurumlarınca İlçemizde bulunan ortaokullarında kaynaştırma öğrencilerinin tutumlarını ve diğer öğrencilere karşı davranışlarını gözlemlemek için araştırma yapılmasının planlandığını bildirmiş ve onay istemiştir.

Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğünün İlçemizde bulunan Ortaokullarında kaynaştırmalı öğrencilerin tutumlarını ve diğer öğrencilerin davranışlarını araştırma talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görülmesi takdirinde olurlarınıza arz ederim.

Murat ÖZBEK
Şube Müdürü

Ek: Yazı (1 Adet)
Uygun görüşle arz ederim.

Uğur ATILGAN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
19/09/2019

Sedat YILDIRIM
Kaymakam

Adres: İstiklal Mah. Metin Şenal Bulvarı Hükümet Köşkü Binası Bilgi için: S. Uğur ÜNAL Memur Özel Eğitim ve Rehberlik Şubesi
Kat:3 Şereflikoçhisar Ankara
Elektronik Ağ: <http://sereflikochisar@meb.tr> Tel: 0 (312) 687 17 84
e-posta: sereflikochisar@meb.gov.tr Faks: 0 (312) 687 88 05

Du evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 21ce-46ef-326d-8d6f-a208 kodu ile teyit edilebilir.